

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 14 maja 2013r.

DOLiS/DEC-525/13

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2 art. 22 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie ze skargi Pana S.T. zam. [...] na przetwarzanie, w tym udostępnienie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie [...] jego danych osobowych, których administratorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [...], w związku z toczącym się przed Sądem Okręgowym w W. postępowaniem z powództwa M. Ś.-T. o rozwód,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana S.T. [...] (zwanego dalej Skarżącym) na przetwarzanie jego danych osobowych przez zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla [...] oraz grupę roboczą (t.j. Ośrodek Pomocy Społecznej [...]).

W treści podania Skarżący poinformował organ do spraw ochrony danych osobowych, że jest on stroną toczącego się przed Sądem Okręgowym w W. postępowania w sprawie o rozwód, oraz że na wniosek M. Ś.-T. (dalej jako żona Skarżącego) wszczęta została przeciwko niemu procedura „Niebieskiej karty”, w związku

z czym członkowie zespołu interdyscyplinarnego (do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie) i grupy roboczej przetwarzają jego dane osobowe. Skarżący wskazał, że cyt.: „w toku sprawy rozwodowej na rozprawę stawiły się w charakterze świadków B.D. oraz K.H. – członkinie grupy roboczej zespołu interdyscyplinarnego [...] oraz złożyły obszerne wyjaśnienia w toczącym się postępowaniu. W toku składania zeznań (...) szczegółowo opisały całokształt relacji pomiędzy mną a [żoną Skarżącego]. Wiedza, którą wykorzystały na rozprawie została uzyskana wyłącznie z uprawnień posiadanych w związku pełnioną funkcją w Ośrodku Pomocy Społecznej”.

W ocenie Skarżącego ww. postępowanie pracowników socjalnych „godzi w etykę zawodową pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jest sprzeczne ze składanym przez Nich oświadczeniem o zachowaniu poufności danych, o których dowiedzą się w toku prowadzonych działań (...) uzyskane na mój [Skarżącego] temat informacje przez członków grupy roboczej zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla [...] są wykorzystywane bez uzasadnionej podstawy prawnej, co (narusza moje [Skarżącego] dobre imię)”.

W związku z powyższym Skarżący wniósł, powołując art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz 926, z późn. zm.), dalej zwanej ustawą, o przywrócenie stanu zgodnego z prawem „poprzez zaniechanie przetwarzania” jego danych osobowych przez zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla [...] oraz grupy roboczej, t.j. Ośrodek Pomocy Społecznej [...].

W celu rozpatrzenia przedmiotowego wniosku Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalił następujące okoliczności faktyczne.

1. W dniu [...] października 2010 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej [...] (dalej zwanego Ośrodkiem) wpłynęło pismo z Komisariatu Policji [...] informujące o skorzystaniu przez żonę Skarżącego z pomocy w ramach programu „Niebieska Karta”. Następnie w dniu [...] grudnia 2010 r. żona Skarżącego, na zaproszenie pracownika Ośrodka, zgłosiła się na rozmowę, podczas której otrzymała dodatkowe informacje o ofercie wsparcia dla ofiar przemocy domowej. W dniu [...] lutego 2011 r. do ośrodka wpłynęło pismo z Komisariatu Policji o założeniu „Niebieskiej Karty” na wniosek żony Skarżącego, natomiast w dniu [...] lutego 2011 r. Skarżący złożył w Ośrodku pisemny wniosek o interwencję w sprawie zbadania sytuacji wychowawczej jego dziecka z powodu nienależytego sprawowania opieki

rodzicielskiej przez matkę dziecka – żonę Skarżącego. W związku z tą sytuacją wszczęta została procedura mająca na celu ustalenie faktycznej sytuacji rodziny Państwa T., w tym małoletniego dziecka (ur. [...] czerwca 2009 r.). Czynności ustalające zostały podjęte przez Panią B.D. – starszego specjalistę pracy socjalnej, a następnie były kontynuowane przez Panią K.H. – pracownika socjalnego Ośrodka.

2. Wobec pracy socjalnej w obszarze monitorowania podejrzenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie, prowadzonej z rodziną Skarżącego nieprzerwanie od grudnia 2010 r., w dniu [...] czerwca 2012 r. sprawa procedury „Niebieska Karta” została przekazana przez Komisariat Policji [...] do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla [...]. W skład Grupy Roboczej (powołanej Uchwałą Nr [...] Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla [...] z dnia [...] czerwca 2012 r.) zostali powołani m.in. przedstawiciele Ośrodka w osobach Pani B.D. oraz Pani K.H..
3. W toku prowadzonej pracy socjalnej żona Skarżącego wezwała na świadków w sprawie o rozwód ze Skarżącym pracowników socjalnych Ośrodka – B.D. i K.H. Dnia [...] września 2012 r. Sąd Okręgowy w W. VII Wydział Cywilny Rejestrowy przy drzwiach zamkniętych rozpoznał sprawę z powództwa żony Skarżącego przeciwko Skarżącemu o rozwód. Sąd postanowił dopuścić dowód z zeznań świadków B.D. i K.H. na okoliczność pożycia małżeńskiego stron, przyczyn jego rozkładu oraz sytuacji życiowej małoletniego dziecka stron w szczególności przebiegu kontaktów ojca [Skarżącego] z córką (kopia protokołu z rozprawy w aktach sprawy).
4. Pracownicy Ośrodka legitymowali się pełnomocnictwem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej do występowania przed Sadem Okręgowym w W. w tej sprawie, oraz że na zadawane przez Sąd i pełnomocników stron pytania udzielały zgodnych z prawdą odpowiedzi opartych na wiedzy pozyskanej w trakcie wykonywania obowiązków służbowych.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Badając zasadność uwzględnienia przedstawionego wniosku, w pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z art. 51 Konstytucji RP, nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby (ust. 1); władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (ust. 2); każdy ma prawo dostępu do

dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa (ust. 3); każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą (ust. 4); zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa (ust. 5). Wskazać przy tym należy również na ustanowioną w art. 31 ust. 1 Konstytucji RP zasadę, dopuszczającą ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Niewątpliwie w zgodzie z ww. zasadami konstytucyjnymi pozostaje zasada stanowiąca, że administrator danych osobowych, tj. podmiot decydujący o celach i środkach przetwarzania danych (którego definicję wprowadził ustawodawca w art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych [tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.]), obowiązany jest respektować w dotyczącym jego działalności procesie przetwarzania danych wszystkie przepisy prawa z tym związane.

Podnieść należy również, że ustawa o ochronie danych osobowych określa ogólne zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych, zaś skonkretyzowanie tychże zasad ma miejsce w szczególnych wobec jej regulacji przepisach prawa. Dlatego, należy respektować zarówno przepisy tej ustawy, jak i - jeżeli istnieją - szczególne przepisy prawa regulujące przetwarzanie danych osobowych (w tym ich pozyskiwanie) dotyczące danej materii. Jedynie w sytuacji braku przepisów regulujących w sposób szczegółowy zasady przetwarzania, w tym udostępniania, danych osobowych w określonej sprawie, zastosowanie znajdują ogólne regulacje wynikająca z ustawy o ochronie danych osobowych.

Niezbędnym warunkiem legalności każdej czynności mieszczącej się w pojęciu przetwarzania danych jest spełnienie którejkolwiek z przesłanek dopuszczalności przetwarzania danych wymienionych w art. 23 ust. 1 lub art. 27 ust. 2 ustawy. Przetwarzanie danych jest więc dopuszczalne m. in. wówczas, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy). Powołana przesłanka ma zasadnicze znaczenie dla okoliczności przetwarzania danych osobowych przez organy władzy publicznej – upoważnione do działania wyłącznie na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP oraz art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego).

Wskazać należy, że w analizowanym stanie faktycznym u podstaw przetwarzania danych przez Ośrodek Pomocy Społecznej leżą art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy, mocą których ustawa o ochronie danych osobowych odsyła do przepisów szczególnych, regulujących działalność określonych podmiotów i instytucji, wskazujących w jakich przypadkach i w jakim zakresie mogą one przetwarzać dane osobowe, aby obowiązki i uprawnienia nałożone na nie mocą tych przepisów mogły być realizowane. W przedmiotowej sprawie przesłanką legalizującą przetwarzanie danych osobowych Skarżącego, zarówno zwykłych, jak i wrażliwych, są obowiązujące przepisy ustaw szczególnych. I tak, art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) przewiduje, że zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (ust. 1). Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie (ust. 2).

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań (ust. 3).

Stosownie natomiast do art. 9d ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przedstawiciele podmiotów, o których mowa w ust. 2, realizują procedurę "Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Dane, które mogą być przetwarzane, to nie tylko informacje o podjętych działaniach w ramach procedury "Niebieskiej Karty", lecz także inne dane dotyczące osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie. Mogą to być również tzw. dane wrażliwe, czyli m.in. dane o stanie zdrowia i nałogach oraz dane dotyczące skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

Odnosnie kwestii przetwarzania danych osobowych Skarżącego polegającego na ich udostępnieniu przez pracownice Ośrodka w trakcie występowania przed Sądem w charakterze świadków na rozprawie rozwodowej z udziałem Skarżącego jako strony, zgodzić należy się, że Skarżącym, że w art. 9c pkt 2 ww. ustawy ustanowiona została tzw. tajemnica zawodowa obowiązująca wskazanych w skardze pracowników socjalnych. Stosownie bowiem do treści art. 9c ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 2 i 3. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole interdyscyplinarnym oraz w grupach roboczych.

Jednakże podkreślić należy, iż postępowanie w sprawie o rozwód procesowane jest zgodnie z dyspozycjami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. nr 43 poz. 296, z późn. zm), dalej jako Kpc. Zgodnie natomiast z art. 232 Kpc, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W połączeniu z ogólną regułą dowodową określoną w art. 6 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którą ciężar dowodu określonego faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, można uznać, iż fundamentalnym obowiązkiem strony postępowania cywilnego jest przedstawianie dowodów na okoliczności, które potwierdzają jej stanowisko w [procesie](#).

Ponadto, art. 434 Kpc stanowi, że Sąd może zarządzić przeprowadzenie przez wyznaczoną osobę wywiadu środowiskowego w celu ustalenia warunków, w których żyją i wychowują się dzieci stron, a stosownie do Art. 441 tej ustawy, postępowanie dowodowe ma przede wszystkim na celu ustalenie okoliczności dotyczących rozkładu pożycia, jak również okoliczności dotyczących dzieci stron i ich sytuacji, a w razie uznania powództwa - także przyczyn, które skłoniły do tego stronę pozwaną. Przepis ten niezaprzeczalnie ma na celu ochronę interesów dziecka, która realizuje się zarówno poprzez przepisy dotyczące funkcjonowania małżeństwa, jak i regulujące jego rozwiązanie. Możliwość przeprowadzenia wywiadu środowiskowego dla ustalenia warunków, w których żyją i wychowują się dzieci stron, służy wykonaniu obowiązku ustalenia przez sąd okoliczności dotyczących dzieci i ich sytuacji. Jednakże, w przedmiotowej sprawie, wywiad środowiskowy w rodzinie Skarżącego został przeprowadzony uprzednio i na tę właśnie okoliczność powołany i dopuszczony został dowód z przesłuchania pracowników Ośrodka.

Wskazać należy, że art. 259 pkt 2 Kpc stanowi, że świadkami nie mogą być wojskowi i urzędnicy niezwolnieni od zachowania tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli

„zastrzeżone” lub „poufne”, jeżeli ich zeznanie miałyby być połączone z jej naruszeniem. Należy zwrócić uwagę, że ewentualne zwolnienie świadka od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych dotyczyć może wyłącznie tych informacji, które opatrzone zostały klauzulą „zastrzeżone” lub „poufne”. Jednakże od 2 stycznia 2011 r. obowiązuje ustawa z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 182, poz. 1228), która zastąpiła dotychczasową z 1999 r. i ochronie na gruncie ustawy z 5 sierpnia 2010 r. podlegają obecnie te informacje, których ujawnienie przyniosłoby szkody interesom państwa. Tym samym podkreślić w tym miejscu należy, że zgodnie z wolą racjonalnego ustawodawcy Kpc „nie zna” instytucji zwolnienia z tajemnicy służbowej (jak ma to miejsce w procedurze karnej), bowiem rezygnacja z objęcia zakresem przedmiotowym ustawy o ochronie informacji niejawnych tajemnicy służbowej spowodowała, że z zakresu ochrony przewidzianej dla informacji niejawnych zostały wyeliminowane tajemnice zawodowe (np. lekarska, dziennikarska, adwokacka i wiele innych), w tym dotyczy to również tajemnicy służbowej, która w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została określona jako „zachowanie poufności informacji i danych”.

Reasumując, przetwarzanie danych osobowych Skarżącego przez Ośrodek znajduje podstawę w przepisach art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy. Również przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków będących pracownikami socjalnymi Ośrodka było dopuszczalne w świetle powyżej przytoczonych przepisów, przy czym podkreślić należy, że rozprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych – co było w niniejszym przypadku zasadne nie tylko ze względu na ew. ochronę moralności ale również ze względu na możliwość ujawnienia informacji objętych tajemnicą zawodową obowiązującą świadków. W niniejszym stanie faktycznym oraz wobec powyżej przytoczonych przepisów szczególnych, za całkowicie chybiony uznać należy zarzut Skarżącego, iż Ośrodek nie legitymuje się podstawą prawną do przetwarzania jego danych osobowych, który wyraził poprzez żądanie „zaniechania przetwarzania” jego danych osobowych przez zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla [...] oraz grupy roboczej, t.j. Ośrodek Pomocy Społecznej [...]. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych, jednoznacznie bowiem wskazuje, że proces przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez Ośrodek pozostaje w bezpośrednim i ścisłym związku z realizacją ustawowych zadań tej jednostki administracyjnej.

Odwołując się do regulacji art. 18 ust. 1 ustawy należy zaznaczyć, iż Generalny Inspektor nakazuje z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji

administracyjnej, przywrócenie stanu zgodnego z prawem w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. W rozpatrywanej sprawie brak jest podstaw do wydania decyzji nakazującej przywrócenie stanu zgodności z prawem, albowiem przetwarzanie danych osobowych Skarżącego przez Ośrodek odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Mając powyższe na uwadze, w tym stanie prawnym i faktycznym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Od niniejszej decyzji – na podstawie art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).